

## **DENAK GARA EROAK, BAKOITZA BERE ERARA**

Historian zehar, eromena gizakiaren alor negatibo bat izan da. Gizartearen begirapean, eroa izateak bazterketa, diskriminazioa eta ulermen falta ekarri ditu. Miguel de Unamuno filosofo existentzialista bilbotarrak, Don Kixote eta Sancho Panzaren pasarte eroei buruzko gogoeta bat egin zuen, gizakiaren eromena eta heroitasunaren benetazko esanahia zalantzan jarritz. Izan ere, nola definitu dezakegu eroa izatea zer den, denak ero bagara?

Galdera horrek eztabaida sortu du urteetan zehar. Gaur egungo nerabeoi, askotan, besteak bezala ez bagara, seinlatu egiten gaituzte edo alde batera geratzen gara, erotzat edo desberdintzat hartuta. Hala ere, eroa izatea subjektiboa izan daiteke, egoera eta epaitzen denaren arabera. Esate baterako, Don Kixote ero gisa hartzen zen, ez eroa zegoelako, garaiko arauen kontra egiten zuelako baizik.

Eromena negatiboki ikusi izan bada ere, ez da ezer txarra. Batzuetan, gizakiaren barneko egia eta heroitasuna adierazteko modu bat besterik ez da, gizarteak ezarritako arauari aurre eginez, eta horregatik hartzen da desberdin edo erotzat.

Gizakiok gehienetan gizarteak ezarritako arauen arabera jokatzeko dugu, denok patroia bera jarraituz. Horri arrazoimena deitu diezaiokegu. Arrazoimena, araututako edo estereotipututako kontzeptu bat da, giza izaera mugatzen duena eta askotan barneko egia eta ausardia adierazteko moduak oztokatzen dituena. Estereotipo horiek gainditu nahi dituzten pertsonak ero deitzen zaie. Ez benetan eroak daudelako, korrontearen aurka joateko ausardia dutelako baizik.

Historian zehar, horrela gertatu dira aldaketa garrantzitsuenak. Azken finean, disidente izatea izan da historiaren motorra. Desberdintasunak egon direnean gure gizartean, beti egon dira pertsona gutxi batzuk horren aurka borrokatu dutenak. Horiei esker dugu gaur egun duguna, batzuek etorkizunerako borrokatu izan dutelako erotzat hartu izan arren. Zergatik gara gu beldur berdina egiteko? Zergatik inporta zaigu hainbeste besteek guran pentsatzen dutena? Hori da Don Kixotek irudikatu nahi duena: desberdin pentsatzea eta gizartea bere modura konpontzeko nahia.

Bestalde, ero izatea kontzeptu bat da, baina nork egiten gaitu ero? Agian pertsona batzuentzat ero gara, eta beste pertsona batzuentzat ez. Ikuspegi eta egoerak aldatu egiten dira pertsonaren arabera. Ideiak partekatzen ez baditugu, pertsona batentzat ero bihurtuko gara, eta alderantziz. Hori dela eta, dena zalantzan jarri behar dugu epaitu eta ulertzeko.

Ezin dugu iritzirik eman aldeztatik informatu gabe. Gainera, batzuetan, guk geuk ere ero izan gaitezke, baina horrek ez du negatiboa izan beharrik: gure barneko egia eta ausardia adierazteko modu bat ere izan daiteke, gizarteak ezarritako arauak aurre eginez. Beraz, lehenik eta behin, gure burua ezagutu behar dugu. Gure pentsamenduak eta ekintzak ulertu gabe ezin dugu besteek nola ikusten gaituzten ondo baloratu. Horrela bakarrik ulertuko dugu zer den benetan eroa izatea eta zer ez, eta, era berean, zer garrantzi duen disidentziak eta ausardiak gure gizartean.

Era berean, kulturari begirada bat botaz, ikusi daiteke egoerak kultura eta ohitura desberdinetan asko aldatzen direla. Adibidez, gure ohituretatik abiatuta, beste herrialde batzuetako erritu desberdinak ikustean harritu egiten gara eta zerbait errotatik hartzen dugu. Honek erakusten du, eroa izatea ez dela kontzeptu unibertsala. Kultura bakoitzean, gizarteak eta ohiturek definitzen dute zer den normala eta zer ez den.

Eromenari buruz hitz egitea zaila da, definizio zehatz bat ematea ezinezkoa delako. Kontzeptua pertsona eta ingurunearen arabera aldatzen da. Nire ustez, eroa izatearen kontzeptua ez dago ondo argituta. Denak gara eroak, bakoitza bere modura. Inor ez da berdina, ez kanpotik ez barrutik. Orduan, zergatik jarraitu behar ditugu arau berdinak?

Horrelako diskriminazioak eta ulermenen faltak saihesteko, aniztasuna erakutsi beharko litzateke, batez ere haurrak garenetik. Gure errealitatea baloratu eta aprobetxatu behar dugu, desberdintasunez aberastuz. Azken finean, zein ez da sentitu inoiz Don Kixote bat, bere pentsamendu eta ideiaetan murgilduta?